

Anonymizovaná verze

Překlad

C-219/22 – 1

Věc C-62/22

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

1. února 2022

Předkládající soud:

Amtsgericht Frankfurt am Main (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

21. ledna 2022

Žalobkyně:

IA

Žalovaná:

DER Touristik Deutschland GmbH

[omissis] **Amtsgericht Frankfurt am Main** (okresní soud ve Frankfurtu nad Mohanem)

Spisová značka: 30 C 208/21 (47)

Frankfurt nad Mohanem, 21. 1. 2022

Usnesení

ve věci

IA, [omissis] Frankfurt nad Mohanem,

žalobkyně,

[omissis] proti

DER Touristik Deutschland GmbH [omissis], Frankfurt nad Mohanem,

žalovaný,

[omissis]

Amtsgericht Frankfurt am Main (okresní soud ve Frankfurtu nad Mohanem) rozhodl dne 21. ledna 2022 takto:

Řízení se přerušuje.

Soudnímu dvoru Evropské Unie se na základě čl. 267 odst. 1 písm. b) a čl. 267 odst. 3 SFEU předkládá žádost o rozhodnutí o následující předběžné otázce:

Musí být čl. 18 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech vykládán v tom smyslu, že vedle úpravy mezinárodní příslušnosti obsahuje i pravidlo místní příslušnosti vnitrostátních soudů ve věcech smluv o zájezdu, které musí soud rozhodující ve věci respektovat, pokud jsou spotřebitel jako cestující i jeho smluvní partner jakožto organizátor zájezdu usazeni v témže členském státě, v kterém se však nenachází cíl zájezdu, takže spotřebitel může jakožto doplněk vnitrostátní právní úpravy uplatnit smluvní nároky vůči pořadateli zájezdu u soudu svého bydliště?

Odůvodnění:

I. Popis předmětu sporu a relevantních skutkových okolností, čl. 94 písm. a) jednacího řádu Soudního dvora Evropské unie

1. Svou žalobou se žalobkyně domáhá zaplacení částky 3 808,10 eur navýšené o úroky od 11. 7. 2020 ve výši pěti procentních bodů nad základní úrokovou míru, jakož i návrh na náhradu nákladů na uplatňování práva ve stadiu před zahájením soudního řízení ve výši 413,64 eur. Bydliště má ve Frankfurtu nad Mohanem (Německo).

Nárok na zaplacení částky 3 808,10 eur odvozuje ze smlouvy o zájezdu, kterou její partner uzavřel s žalovanou. V potvrzení rezervace je uvedena adresa ve Frankfurtu. Hlavními předměty smlouvy byl let z Frankfurtu do Varadera na Kubě dne 24. 12. 2019, transfer z letiště do hotelu, ubytování v hotelu ve velkém apartmá [omissis] včetně stravy do 10. 1. 2020, transfer na letiště a zpáteční let z Varadera do Frankfurtu dne 10. 1. 2020.

Žalobkyně tvrdí, že ubytování neodpovídalo tomu, co bylo dohodnuto ve smlouvě. Nejprve byli ubytováni ve standardním pokoji namísto ve velkého apartmá. Navíc byl pokoj špinavý a nehygienický, z kohoutku tekla jen vařící voda. Tyto nedostatky nebyly odstraněny ani po přestěhování do jiného pokoje, takže žalobkyně a její partner nemohli pokoj využívat k přenocování.

Přestěhování do velkého apartmá bylo možné až 25. 12. 2020. Klimatizační systém v něm byl však vadný. Ve sprše a ze všech kohoutků tekla v podstatě jen

studená voda. Vířivka byla vadná, trysky nefungovaly. Na všech sanitárních zařízeních byla patrná silná tvorba plísní. I velké apartmá bylo velmi špinavé a obývané početným hmyzem, pravděpodobně šváby.

Na Silvestra se na všech barech a u všech jídel dlouho čekalo a špinavé nádoby a zbytky jídla nebyly odnášeny.

Žalovaná je právnickou osobou se sídlem v Kolíně nad Rýnem (Německo).

2. Žalobkyně podala žalobu k Amtsgericht Frankfurt am Main (okresní soud ve Frankfurtu nad Mohanem). Domnívá se, že čl. 18 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „nařízení Brusel Ia“) obsahuje vedle úpravy mezinárodní příslušnosti i pravidlo místní příslušnosti vnitrostátních soudů. Z důvodu zahraničního cíle zájezdu je dán dostatečný mezinárodní prvek. Proto může podat žalobu u soudu svého bydliště, tedy u předkládajícího soudu.

Žalovaná má za to, že Amtsgericht Frankfurt am Main (okresní soud ve Frankfurtu nad Mohanem) není místně příslušný. K projednání žaloby je příslušný Amtsgericht Köln (okresní soud v Kolíně nad Rýnem, Německo). Žalovaná vznesla námitku v tomto smyslu ve svém písemném vyjádření ze dne 5. 3. 2021.

Žalobkyně nepodala žádost o postoupení věci Amtsgericht Köln (okresní soud v Kolíně nad Rýnem) ani žádnému jinému soudu.

II. Znění použitelných vnitrostátních ustanovení, jakož i relevantní judikatura, čl. 94 písm. b) jednacího řádu Soudního dvora Evropské unie

1. Zivilprozessordnung (občanský soudní řád) ve znění vyhlášeném dne 5. prosince 2005 (BGBl. I S. 3202; 2006 I S. 431; 2007 I S. 1781) a naposledy pozměněném článkem 3 zákona ze dne 5. října 2021 (BGBl. I S. 4607) (dále jen „OSŘ“):

a) § 12 Obecná příslušnost soudů; pojem

Soud, který je obecně příslušný ve vztahu k určité osobě, je příslušný k řízením o všech žalobách, které proti ní jsou podávány, pokud není pro určitou žalobu stanovena výlučná příslušnost jiného soudu.

b) § 17 Obecná příslušnost soudů u právnických osob

1) Obecná příslušnost soudů se u obcí, korporací, jakož i obchodních společností, družstev nebo jiných sdružení a nadací, ústavů a majetkových podstat, které mohou být žalovány jako takové, řídí jejich sídlem. Není-li uvedeno jinak, je sídlem místo obchodního vedení právnické osoby.

[...]

c) § 21 Zvláštní příslušnost soudů u provozoven

1) Má-li osoba za účelem provozování závodu, obchodní činnosti nebo jiné živnosti provozovnu, z níž se přímo uzavírají obchody, mohou být všechny žaloby týkající se činnosti této provozovny proti ní podávány u soudu místa, kde se provozovna nachází.

[...]

d) § 29 Zvláštní příslušnost soudu místa plnění

1) Pro spory ze smluvního vztahu a o jeho existenci je příslušný soud místa, kde má být sporný závazek plněn.

[...]

e) § 39 Příslušnost na základě účasti na jednání bez vznesení námitky nepřislušnosti

Příslušnost soudu prvního stupně je dále založena tím, že se žalovaný účastní, aniž by namítal nepřislušnost, jednání ve věci samé. To neplatí, pokud účastníci řízení nebyli poučeni podle § 504.

f) § 148 Přerušování řízení při podání předběžné otázky

1) Pokud řešení sporu zcela nebo zčásti závisí na existenci nebo neexistenci právního vztahu, který je předmětem jiného probíhajícího sporu nebo který musí být konstatován správním orgánem, může soud přerušit řízení až do vyřešení druhého sporu nebo do rozhodnutí správního orgánu.

[...]

g) § 281 Postoupení věci pro nepřislušnost

1) Pokud je podle pravidel místní nebo věcné příslušnosti třeba prohlásit soud, u něhož bylo zahájeno řízení, za nepřislušný a pokud může být určen příslušný soud, prohlásí se soud, u něhož bylo zahájeno řízení, na návrh žalobce usnesením za nepřislušný a postoupí věc příslušnému soudu. Je-li příslušných více soudů, postoupí se věc soudu, který si žalobce zvolil.

2) Návrhy a vyjádření týkající se příslušnosti soudu mohou být předkládány vedoucímu soudní kanceláři. Proti usnesení není přípustný opravný prostředek. Řízení u soudu uvedeného v usnesení je zahájeno doručením spisu tomuto soudu. Usnesení je pro tento soud závazné.

h) § 513 Důvody odvolání

1) [...]

2) Odvolání se nemůže zakládat na tom, že soud prvního stupně nesprávně určil svou příslušnost.

2. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (ústava Spolkové republiky Německo) v konsolidovaném znění vyhlášeném v části III č. 100–1 Bundesgesetzblatt (spolková sbírka zákonů) naposledy pozměněném článkem 1 a čl. 2 druhou větou zákona ze dne 29. září 2020 (BGBl. I S. 2048) (dále jen „GG“):

Článek 101

1) Výjimečné soudy jsou nepřipustné. Nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci.

III. Důvody pro předložení předběžné otázky a souvislost mezi ustanoveními unijního práva a použitelným vnitrostátním právem, čl. 94 písm. c) jednacího řádu Soudního dvora Evropské unie

1. Předběžná otázka byla původně položena Landgericht Mainz (zemský soud v Mohuči, Německo)¹. O této otázce však nebylo rozhodnuto v důsledku vyškrtnutí věci, neboť žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla vzata zpět².

2. Amtsgericht Frankfurt am Main (okresní soud ve Frankfurtu nad Mohanem) je na základě čl. 267 odst. 3 SFEU povinen podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, což je důvodem, proč je podle § 148 OSŘ třeba do vydání rozhodnutí o předběžné otázce řízení přerušit. Amtsgericht Frankfurt am Main (okresní soud ve Frankfurtu nad Mohanem) může totiž ve věci samé rozhodnout pouze tehdy, je-li místně příslušný. Pokud potvrdí svou místní příslušnost, je nadřízený Landgericht Frankfurt am Main (zemský soud ve Frankfurtu nad Mohanem), který by musel rozhodovat o případném odvolání, podle § 513 odst. 2 OSŘ vázán úsudkem okresního soudu ohledně této příslušnosti. Okresní soud musí být v otázce místní příslušnosti považován za soud rozhodující v posledním stupni. Podle čl. 267 odst. 3 SFEU je tak povinen podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, pokud místní příslušnost musí být určena pouze na základě unijního práva a existují pochybnosti o jeho výkladu. O takový případ se jedná v projednávané věci.

Pokud by Amtsgericht Frankfurt am Main (okresní soud ve Frankfurtu nad Mohanem) nesprávně konstatoval svou místní příslušnost, jednalo by se rovněž o porušení čl. 101 odst. 1 věty druhé GG, neboť by pak nebyl zákonným soudcem pro tento spor.

3. Při zkoumání své místní příslušnosti dospěl soud k závěru, že příslušnost podle místa bydliště žalobkyně vyplývá nanejvýš z použití čl. 18 odst. 1 nařízení Brusel Ia, nikoli však z vnitrostátního práva.

¹ LG Mainz (zemský soud v Mohuči), usnesení ze dne 10. 6. 2020 – s. z.: 3 O 105/18.

² Soudní dvůr EU, usnesení ze dne 26. 4. 2021, C- 317/20.

Jeho místní příslušnost nelze dovodit z vnitrostátních předpisů. Podle § 12 OSŘ je místní příslušnost v zásadě určena obecnou místní příslušností. V případě právnických osob, jako je žalovaná, je podle § 17 OSŘ obecně příslušný soud místa sídla žalovaného. V projednávaném případě se jedná o Kolín nad Rýnem, nikoli o Frankfurt nad Mohanem.

Žalovaná nemá ve Frankfurtu ani provozovnu ve smyslu § 21 odst. 1 OSŘ. Adresa uvedená v potvrzení rezervace není podle judikatury Oberlandesgericht Frankfurt am Main (vrchní zemský soud ve Frankfurtu nad Mohanem) dostačující pro předpoklad provozovny. V případě žalované již rozhodl, že nestačí, pokud je v potvrzení rezervace uvedena adresa ve Frankfurtu nad Mohanem³.

Stejně tak podle judikatury Oberlandesgericht Frankfurt am Main (vrchní zemský soud ve Frankfurtu nad Mohanem) nelze dovodit místní příslušnost Amtsgericht Frankfurt am Main (okresní soud ve Frankfurtu nad Mohanem) ani z § 29 odst. 1 OSŘ. Pokud jde o místo plnění smlouvy o zájezdu, rozhodl, že místo odletu není místem plnění ve smyslu § 29 OSŘ⁴.

Místní příslušnost nemůže založit ani účast na jednání bez vznesení námítky nepřislušnosti podle § 39 OSŘ, neboť žalovaná místní nepřislušnost výslovně namítá.

4. Správný výklad čl. 18 odst. 1 nařízení Brusel Ia není zjevný ve smyslu rozsudku Soudního dvora ze dne 6. října 1982 ve věci C-283/81. Navíc nevyplývá ani z rozsudku Soudního dvora ze dne 14. listopadu 2013 ve věci C-478/12. V uvedené věci byla jednak v podobě článku 16 nařízení (ES) č. 44/2001 relevantní jiná právní norma, jednak v ní byli účastníci řízení na rozdíl od projednávané věci usazeni v různých členských státech.

IV. Důvody, pro které má předkládající soud pochybnosti o výkladu čl. 18 odst. 1 nařízení Brusel Ia, čl. 94 písm. c) jednacího řádu Soudního dvora Evropské unie

Otázka, zda se čl. 18 odst. 1 nařízení Brusel Ia použije v případech, jako je ten projednávaný, kdy cestující a organizátor zájezdu mají bydliště a sídlo v tuzemsku, ale cíl zájezdu se nachází v zahraničí, je v německé judikatuře sporná. Například Landgericht Nürnberg-Fürth (zemský soud v Norimberku-Fürthu) rozhodl, že pro použití čl. 18 odst. 1 nařízení Brusel Ia je nutné, aby organizátor zájezdu a cestující nebyli usazeni v témže členském státě – teprve pak je dán požadovaný přeshraniční vztah⁵. Pravidlo místní příslušnosti v rámci členského

³ OLG Frankfurt am Main (vrchní zemský soud ve Frankfurtu nad Mohanem), usnesení ze dne 31. 7. 2019 – s. z.: 11 SV 27/19.

⁴ OLG Frankfurt am Main (vrchní zemský soud ve Frankfurtu nad Mohanem), usnesení ze dne 27. 11. 2015 – s. z.: 11 SV 72/15.

⁵ LG Nürnberg-Fürth (zemský soud v Norimberku-Fürthu), usnesení ze dne 30. 4. 2015 – s. z.: 3 O 2749/15.

státu s tím spojeno není. To ostatně není ani nezbytné, neboť cílem nařízení Brusel Ia je pouze chránit spotřebitele před tím, aby byl vystaven sporu v rámci právních předpisů, které jsou mu cizí. Landgericht Nürnberg-Fürth (zemský soud v Norimberku-Fürthu) vyvodil tento závěr z bodů 15 a 18 odůvodnění nařízení Brusel Ia. S odkazem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. července 2000, C-412/98, uvedl, že nařízení Brusel Ia musí být vykládáno restriktivně, a že proto není namístě použít čl. 18 odst. 1 uvedeného nařízení, pokud jsou oba účastníci řízení usazeni v témže členském státě a cizí prvek vyplývá pouze z cíle zájezdu.

V literatuře se naopak uvádí, že přeshraniční situace nevyžaduje, aby účastníci řízení byli usazeni v různých členských státech. Takové omezení nevyplývá z německého, anglického ani francouzského znění nařízení Brusel Ia. Cílem nařízení Brusel Ia bylo spíše vytvořit místní příslušnost podle bydliště žalujícího spotřebitele⁶. Například ani čl. 6 odst. 1 nařízení Brusel Ia nevyžaduje, aby účastníci byli usazeni v různých členských státech, ale dává postačovat bydlišti v některém členském státě; v tomto ohledu není vyloučeno, že se u všech účastníků může jednat o tentýž členský stát⁷. Tato teze se opírá i o judikaturu Soudního dvora, konkrétně rozhodnutí ze dne 1. března 2005, C-281/02, týkající se předchozího ustanovení čl. 2 odst. 1 Bruselské úmluvy o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. Uvedené rozhodnutí by se mělo vztahovat i na nařízení Brusel Ia. Autor nařízení Brusel Ia měl v úmyslu upravit i vnitrostátní případy, jak vyplývá z ustanovení čl. 24 bodu 1 věty druhé nařízení Brusel Ia. Toto ustanovení by nebylo použitelné, kdyby normotvůrce zamýšlel upravit pouze případy, kdy jsou účastníci řízení usazeni v různých členských státech.

[omissis] [poučení o opravných prostředcích]

[omissis] [podpis]

⁶ [omissis] [odkaz na německou literaturu].

⁷ [omissis] [odkaz na německou literaturu].